

ประกาศสภาวิชาชีพบัญชี

ฉบับที่ ๑๓/๒๕๕๓

เรื่อง มาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานการรายงานทางการเงิน (ปรับปรุง ๒๕๕๒)

อาศัยอำนาจตามมาตรา ๓ (๓) และมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. ๒๕๔๓ ที่กำหนดให้สภาวิชาชีพบัญชี มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดและปรับปรุงมาตรฐานการบัญชีเพื่อใช้เป็นมาตรฐานในการจัดทำบัญชีตามกฎหมายว่าด้วยการบัญชี และกฎหมายอื่น ทั้งนี้ มาตรฐานการบัญชีนั้น ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชี และประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว จึงจะใช้บังคับได้

สภาวิชาชีพบัญชี โดยความเห็นชอบในการกำหนดมาตรฐานการบัญชีของคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชีในการประชุม ครั้งที่ ๑๖ (๑/๒๕๕๓) เมื่อวันที่ ๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ จึงออกประกาศ ดังนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิก มาตรฐานการบัญชีฉบับดังต่อไปนี้ เมื่อมาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ตามข้อ ๒ มีผลบังคับใช้

๑.๑ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๓๘ เรื่อง กำไรต่อหุ้น ซึ่งประกาศใช้บังคับโดยประกาศ ก.บช. ฉบับที่ ๔๒ (พ.ศ. ๒๕๔๓) เรื่อง มาตรฐานการบัญชี ประกาศ ณ วันที่ ๒๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๓ ในลำดับที่ ๑๕ ของบัญชีรายชื่อมาตรฐานการบัญชีแนบท้ายประกาศ และให้ใช้มาตรฐานการบัญชี ตามข้อ ๒.๑๕ ของประกาศฉบับนี้แทน

๑.๒ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๕๓ เรื่อง ประเมินการหนี้สิน หนี้สินที่อาจเกิดขึ้นและสินทรัพย์ที่อาจเกิดขึ้น ซึ่งประกาศใช้บังคับโดยประกาศคณะกรรมการสภาวิชาชีพบัญชี ฉบับที่ ๑๐/๒๕๔๘ เรื่อง ประกาศใช้มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๕๒-๕๔ ประกาศ ณ วันที่ ๑๒ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๘ และให้ใช้มาตรฐานการบัญชี ตามข้อ ๒.๑๘ ของประกาศฉบับนี้แทน

๑.๓ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๕๒ เรื่อง เหตุการณ์ภายหลังวันที่ในงบดุล ซึ่งประกาศใช้บังคับโดยประกาศสภาวิชาชีพบัญชี ฉบับที่ ๕/๒๕๔๕ เรื่อง แก้ไขมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๕๒ ประกาศ ณ วันที่ ๑๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๕ และให้ใช้มาตรฐานการบัญชี ตามข้อ ๒.๖ ของประกาศฉบับนี้แทน

๑.๔ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๒๕ (ปรับปรุง ๒๕๕๐) เรื่อง งบกระแสเงินสด มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๓๓ (ปรับปรุง ๒๕๕๐) เรื่อง ต้นทุนการกู้ยืม มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๔๔ (ปรับปรุง ๒๕๕๐) เรื่อง งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๔๕ (ปรับปรุง ๒๕๕๐) เรื่อง เงินลงทุนในบริษัทร่วม มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๔๖ (ปรับปรุง ๒๕๕๐) เรื่อง ส่วนได้เสียในการร่วมค้า และมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๔๙ (ปรับปรุง ๒๕๕๐) เรื่อง สัญญาก่อสร้าง ซึ่งประกาศใช้บังคับโดยประกาศสภาวิชาชีพบัญชี ฉบับที่ ๙/๒๕๕๐ เรื่อง มาตรฐานการบัญชี ประกาศ ณ วันที่ ๒ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้ใช้มาตรฐานการบัญชี ตามข้อ ๒.๔ ข้อ ๒.๑๐ ข้อ ๒.๑๒ ข้อ ๒.๑๓ ข้อ ๒.๑๔ และข้อ ๒.๓ ของประกาศฉบับนี้แทน ตามลำดับ

๑.๕ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๓๕ (ปรับปรุง ๒๕๕๐) เรื่อง การนำเสนอ งบการเงิน มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๓๙ (ปรับปรุง ๒๕๕๐) เรื่อง นโยบายการบัญชี การเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชี และข้อผิดพลาด และมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๔๑ (ปรับปรุง ๒๕๕๐) เรื่อง งบการเงินระหว่างกาล ซึ่งประกาศใช้บังคับโดยประกาศสภาวิชาชีพบัญชี ฉบับที่ ๓๘/๒๕๕๐ เรื่อง มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๓๕ (ปรับปรุง ๒๕๕๐) ฉบับที่ ๓๙ (ปรับปรุง ๒๕๕๐) และฉบับที่ ๔๑ (ปรับปรุง ๒๕๕๐) ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้ใช้มาตรฐานการบัญชี ตามข้อ ๒.๒ ข้อ ๒.๕ และข้อ ๒.๑๖ ของประกาศฉบับนี้แทน ตามลำดับ

๑.๖ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๒๙ (ปรับปรุง ๒๕๕๐) เรื่อง สัญญาเช่า มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๓๑ (ปรับปรุง ๒๕๕๐) เรื่อง สินค้าคงเหลือ และมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๕๑ เรื่อง สินทรัพย์ไม่มีตัวตน ซึ่งประกาศใช้บังคับโดยประกาศสภาวิชาชีพบัญชี ฉบับที่ ๖๒/๒๕๕๐ เรื่อง มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๒๙ (ปรับปรุง ๒๕๕๐) ฉบับที่ ๓๑ (ปรับปรุง ๒๕๕๐) ฉบับที่ ๔๓ (ปรับปรุง ๒๕๕๐) และฉบับที่ ๕๑ ประกาศ ณ วันที่ ๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้ใช้ มาตรฐานการบัญชี ตามข้อ ๒.๘ ข้อ ๒.๓ และข้อ ๒.๑๙ ของประกาศฉบับนี้แทนตามลำดับ

๑.๗ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๓๖ (ปรับปรุง ๒๕๕๐) เรื่อง การด้อยค่า ของสินทรัพย์ และมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๕๔ (ปรับปรุง ๒๕๕๐) เรื่อง สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน ที่ถือไว้เพื่อขายและการดำเนินงานที่ยกเลิก ซึ่งประกาศใช้บังคับโดยประกาศสภาวิชาชีพบัญชี ฉบับที่ ๘๖/๒๕๕๑ เรื่อง มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๓๖ (ปรับปรุง ๒๕๕๐) และมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๕๔ (ปรับปรุง ๒๕๕๐) ประกาศ ณ วันที่ ๑๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ มาตรฐานการบัญชี ตามข้อ ๒.๑๓ และมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ตามข้อ ๒.๒๑ ของประกาศฉบับนี้แทนตามลำดับ

๑.๘ แม่บทการบัญชี (ปรับปรุง ๒๕๕๐) มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๒๐ เรื่อง การบัญชีสำหรับเงินอุดหนุนจากรัฐบาลและการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับความช่วยเหลือจากรัฐบาล มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๒๔ (ปรับปรุง ๒๕๕๐) เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน และมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๔๐ เรื่อง อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน ซึ่งประกาศใช้บังคับโดยประกาศสภาวิชาชีพบัญชี ฉบับที่ ๑๖/๒๕๕๒ เรื่อง มาตรฐานการบัญชี ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๒ และให้ใช้ แม่บทการบัญชี ตามข้อ ๒.๑ และมาตรฐานการบัญชี ตามข้อ ๒.๕ ข้อ ๒.๑๑ และข้อ ๒.๒๐ ของประกาศฉบับนี้แทนตามลำดับ

ข้อ ๒ ให้ใช้ แม่บทการบัญชี มาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ตามบัญชีแนบท้ายประกาศฉบับนี้แทน โดยมีการเปลี่ยนแปลงเลขฉบับใหม่ของมาตรฐานการบัญชีใหม่ ดังนี้

๒.๑ แม่บทการบัญชี (ปรับปรุง ๒๕๕๒)

๒.๒ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๑ (ปรับปรุง ๒๕๕๒) เรื่อง การนำเสนอ
งบการเงิน

๒.๓ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๒ (ปรับปรุง ๒๕๕๒) เรื่อง สินค้าคงเหลือ

๒.๔ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๓ (ปรับปรุง ๒๕๕๒) เรื่อง งบกระแสเงินสด

๒.๕ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๘ (ปรับปรุง ๒๕๕๒) เรื่อง นโยบายการบัญชี
การเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชีและข้อผิดพลาด

๒.๖ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๑๐ (ปรับปรุง ๒๕๕๒) เรื่อง เหตุการณ์ภายหลัง
รอบระยะเวลารายงาน

๒.๗ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๑๑ (ปรับปรุง ๒๕๕๒) เรื่อง สัญญาก่อสร้าง

๒.๘ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๑๓ (ปรับปรุง ๒๕๕๒) เรื่อง สัญญาเช่า

๒.๙ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๒๐ (ปรับปรุง ๒๕๕๒) เรื่อง การบัญชีสำหรับ
เงินอุดหนุนจากรัฐบาล และการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับความช่วยเหลือจากรัฐบาล

๒.๑๐ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๒๓ (ปรับปรุง ๒๕๕๒) เรื่อง ต้นทุนการกู้ยืม

๒.๑๑ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๒๔ (ปรับปรุง ๒๕๕๒) เรื่อง การเปิดเผยข้อมูล
เกี่ยวกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

๒.๑๒ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๒๗ (ปรับปรุง ๒๕๕๒) เรื่อง งบการเงินรวม และงบการเงินเฉพาะกิจการ

๒.๑๓ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๒๘ (ปรับปรุง ๒๕๕๒) เรื่อง เงินลงทุน ในบริษัทร่วม

๒.๑๔ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๓๑ (ปรับปรุง ๒๕๕๒) เรื่อง ส่วนได้เสียในการ ร่วมค้า

๒.๑๕ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๓๓ (ปรับปรุง ๒๕๕๒) เรื่อง กำไรต่อหุ้น

๒.๑๖ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๓๔ (ปรับปรุง ๒๕๕๒) เรื่อง งบการเงิน ระหว่างกาล

๒.๑๗ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๓๖ (ปรับปรุง ๒๕๕๒) เรื่อง การด้อยค่าของ สินทรัพย์

๒.๑๘ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๓๗ (ปรับปรุง ๒๕๕๒) เรื่อง ประมาณการ หนี้สิน หนี้สินที่อาจเกิดขึ้นและ สินทรัพย์ที่อาจเกิดขึ้น

๒.๑๙ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๓๘ (ปรับปรุง ๒๕๕๒) เรื่อง สินทรัพย์ไม่มี ตัวตน

๒.๒๐ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๔๐ (ปรับปรุง ๒๕๕๒) เรื่อง อสังหาริมทรัพย์ เพื่อการลงทุน

๒.๒๑ มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ ๕ (ปรับปรุง ๒๕๕๒) เรื่อง สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนที่ถือไว้เพื่อขายและการดำเนินงานที่ยกเลิก

ข้อ ๓ ให้ใช้ มาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานการรายงานทางการเงินเพิ่มเติม ตามบัญชี แนบท้ายประกาศ ต่อไปนี้

๓.๑ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๑๒ เรื่อง ภาษีเงินได้

๓.๒ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๒๕ เรื่อง การรายงานทางการเงินในสภาพ เศรษฐกิจที่เงินเฟ้อรุนแรง

๓.๓ มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ ๖ เรื่อง การสำรวจและประเมินค่า แหล่งทรัพยากรแร่

ประกาศ ณ วันที่ ๘ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๓

ศาสตราจารย์เกียรติคุณเกษรี ณรงค์เดช

นายกสภาวิชาชีพบัญชี

มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 2 (ปรับปรุง 2552)

เรื่อง

สินค้าคงเหลือ

คำแถลงการณ์

มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ได้ปรับปรุงให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นโดย มาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ เรื่อง สินค้าคงเหลือ พ.ศ. 2552 ซึ่งเป็นการแก้ไขของคณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศที่สิ้นสุดในวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2551 (IAS 2 Inventories (Bound volume 2009))

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

สารบัญ

	ย่อหน้าที่
บทนำ	บทนำ 1-บทนำ 17
วัตถุประสงค์	1
ขอบเขต	2-5
คำนิยาม	6-8
การวัดมูลค่าสินค้ำคงเหลือ	9-33
ต้นทุนของสินค้ำคงเหลือ	10-22
ต้นทุนในการซื้อ	11
ต้นทุนแปลงสภาพ	12-14
ต้นทุนอื่น ๆ	15-18
ต้นทุนของสินค้ำคงเหลือของผู้ให้บริการ	19
ต้นทุนของผลิตผลทางการเกษตรที่เก็บเกี่ยวจากสินทรัพย์ชีวภาพ	20
เทคนิคสำหรับการวัดมูลค่าของต้นทุนสินค้ำคงเหลือ	21-22
การคำนวณต้นทุน	23-27
มูลค่าสุทธิที่จะได้รับ	28-33
การรับรู้เป็นค่าใช้จ่าย	34-35
การเปิดเผยข้อมูล	36-39
วันถือปฏิบัติ	40
การยกเลิกมาตรฐานการบัญชีฉบับเดิม	41-42

มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ประกอบด้วยย่อหน้าที่ 1 ถึง 42 ทุกย่อหน้ามีความสำคัญเท่ากัน และมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ต้องอ่านโดยคำนึงถึงข้อกำหนดของแม่บทการบัญชี ในกรณีที่ไม่ได้ให้แนวปฏิบัติในการเลือกและการใช้นโยบายการบัญชี ให้กิจการถือปฏิบัติตามข้อกำหนดของมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 8 (ปรับปรุง 2552) เรื่อง นโยบายการบัญชี การเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชีและข้อผิดพลาด

บทนำ

บทนำ 1. มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 2 (ปรับปรุง 2552) เรื่อง สินค้าคงเหลือ ใช้แทนมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 2 (ฉบับที่ 31 เดิม) เรื่อง สินค้าคงเหลือ โดยให้ถือปฏิบัติสำหรับรอบระยะเวลาบัญชี ที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2554 เป็นต้นไป ทั้งนี้ สนับสนุนให้นำไปใช้ก่อนวันถือปฏิบัติ

เหตุผลในการปรับปรุงมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 2 (ฉบับที่ 31 เดิม) เรื่อง สินค้าคงเหลือ

บทนำ 2. คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการบัญชีได้เห็นสมควรให้ปรับปรุงมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 2 (ฉบับที่ 31 เดิม) เรื่อง สินค้าคงเหลือ ซึ่งบังคับใช้มาตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2540 นั้น ดังนั้น คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการบัญชีจึงเห็นสมควรให้ปรับปรุงมาตรฐานการบัญชีฉบับใหม่ เพื่อลดจำนวนทางเลือก ความซับซ้อน และความไม่สอดคล้องที่เกิดขึ้นภายในมาตรฐานการบัญชี

บทนำ 3. วัตถุประสงค์หลักในการปรับปรุงมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 2 (ฉบับที่ 31 เดิม) เรื่อง สินค้าคงเหลือนี้ ถือเป็นการปรับปรุงภายใต้ขอบเขตจำกัดดังกล่าวเพื่อลดทางเลือกในการใช้วิธีวัดมูลค่าสินค้านคงเหลือ คณะกรรมการไม่ได้พิจารณาแก้ไขถึงหลักการพื้นฐานทางการบัญชีในเรื่องสินค้านคงเหลือที่กล่าวถึงในมาตรฐานการบัญชี (ฉบับเดิม)

การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ

บทนำ 4. การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญจากมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 2 (ฉบับที่ 31 เดิม) สรุปได้ ดังนี้

วัตถุประสงค์และขอบเขต

บทนำ 5. มีการปรับปรุงวัตถุประสงค์และขอบเขตของมาตรฐานการบัญชี โดยได้ยกเลิกคำว่า “ตามระบบวิธีต้นทุนเดิม” เพื่อให้มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้สามารถใช้กับสินค้านคงเหลือทุกประเภทที่ไม่ได้ระบุเป็นข้อยกเว้นในขอบเขตของมาตรฐานการบัญชี

ความชัดเจนของขอบเขต

บทนำ 6. มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้กำหนดให้สินค้านคงเหลือบางประเภทอยู่นอกขอบเขตของมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ ในขณะที่สินค้านคงเหลือบางประเภทได้รับยกเว้นเฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับข้อกำหนดในการวัดมูลค่าตามมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้

บทนำ 7. ย่อหน้าที่ 3 มีการแบ่งแยกที่ชัดเจนระหว่างประเภทของสินค้าคงเหลือที่อยู่นอกขอบเขตทั้งหมดของมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ (ตามที่กล่าวไว้ในย่อหน้าที่ 2) และประเภทของสินค้าคงเหลือที่อยู่นอกขอบเขตของข้อกำหนดในการวัดมูลค่าสินค้าคงเหลือ แต่อยู่ในขอบเขตของข้อกำหนดอื่นในมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้

ข้อยกเว้นของขอบเขต

ผู้ผลิตสินค้าทางการเกษตรและผลิตภัณฑ์จากป่า ผลผลิตทางการเกษตรภายหลังการเก็บเกี่ยว แร่และผลิตภัณฑ์จากแร่

บทนำ 8. มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ไม่ถือปฏิบัติกับการวัดมูลค่าของสินค้าคงเหลือของผู้ผลิตสินค้าทางการเกษตรและผลิตภัณฑ์จากป่า ผลผลิตทางการเกษตรภายหลังการเก็บเกี่ยว แร่และผลิตภัณฑ์จากแร่เนื่องจากถูกวัดมูลค่าด้วยมูลค่าสุทธิที่จะได้รับตามวิธีที่ถือปฏิบัติในอุตสาหกรรมนั้น มาตรฐานการบัญชีฉบับเดิมได้มีการแก้ไขโดยยกเลิกคำว่า “สินแร่” และใช้คำว่า “แร่และผลิตภัณฑ์จากแร่” แทน เพื่อให้มีความชัดเจนว่าขอบเขตการยกเว้นไม่ได้จำกัดอยู่เฉพาะช่วงแรกของการสกัดสินแร่

สินค้าคงเหลือของนายหน้า - ผู้ค้าสินค้าโภคภัณฑ์

บทนำ 9. มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ไม่ถือปฏิบัติกับการวัดมูลค่าของสินค้าคงเหลือของนายหน้า-ผู้ค้าสินค้าโภคภัณฑ์ トラบเท่าที่สินค้าคงเหลือเหล่านั้นถูกวัดมูลค่าโดยใช้มูลค่ายุติธรรมหักต้นทุนในการขาย

ต้นทุนของสินค้าคงเหลือ

ต้นทุนในการซื้อ

บทนำ 10. มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ไม่อนุญาตให้นำผลต่างของอัตราแลกเปลี่ยนที่เกิดขึ้นโดยตรงจากการซื้อสินค้าด้วยสกุลเงินตราต่างประเทศไปรวมเป็นต้นทุนในการซื้อสินค้านั้น ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงจากมาตรฐานฉบับเดิม เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 21 (ปรับปรุง 2552) เรื่องผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (เมื่อมีการประกาศใช้) ซึ่งยกเลิกการใช้แนวทางที่อาจเลือกปฏิบัติของการนำผลต่างของอัตราแลกเปลี่ยนมาบันทึกเป็นต้นทุน

ต้นทุนอื่น

บทนำ 11. มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้กำหนดย่อหน้าที่ 18 เพิ่มเติมเพื่อความชัดเจนในกรณีที่มีการซื้อสินค้าโดยมีเงื่อนไขการจ่ายชำระเงินนานเกินกว่าระยะเวลาการได้สินเชื่อตามปกติ ผลต่างระหว่างจำนวนเงินที่จ่ายจริงกับราคาซื้อที่ต้องจ่ายภายใต้เงื่อนไขการให้สินเชื่อตามปกติให้รับรู้เป็นดอกเบี้ยจ่ายตลอดระยะเวลาการจัดหาเงิน

การคำนวณต้นทุน

ความสม่ำเสมอ

บทนำ 12. มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้กำหนดให้กิจการใช้วิธีการคำนวณต้นทุนวิธีเดียวกันสำหรับสินค้าคงเหลือทุกประเภทซึ่งมีลักษณะและการใช้ที่คล้ายคลึงกัน

การยกเลิกวิธีเข้าหลัง ออกก่อนในการคำนวณต้นทุน

บทนำ 13. มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ไม่อนุญาตให้ใช้วิธีเข้าหลังออกก่อนในการวัดมูลค่าต้นทุนสินค้าคงเหลือ

การรับรู้ค่าใช้จ่าย

บทนำ 14. มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ยกเลิกการอ้างอิงถึงหลักการจับคู่รายได้กับค่าใช้จ่าย

บทนำ 15. มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้อธิบายถึงสถานการณ์ที่ทำให้กิจการต้องกลับรายการของมูลค่าสินค้าที่ปรับลดลงที่รับรู้ในงวดก่อน

การเปิดเผยข้อมูล

สินค้าคงเหลือที่แสดงด้วยมูลค่ายุติธรรมหักต้นทุนในการขาย

บทนำ 16. มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้กำหนดให้เปิดเผยมูลค่าตามบัญชีของสินค้าคงเหลือที่แสดงด้วยมูลค่ายุติธรรมหักต้นทุนในการขาย

การปรับลดมูลค่าของสินค้าคงเหลือ

บทนำ 17. มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้กำหนดให้มีการเปิดเผยมูลค่าสินค้าคงเหลือที่ปรับลดลงซึ่งกิจการได้รับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในงวดบัญชีนั้น และยกเลิกข้อกำหนดในการเปิดเผยมูลค่าของสินค้าคงเหลือที่แสดงด้วยมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ

มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 2 (ปรับปรุง 2552) เรื่อง สินค้าคงเหลือ

วัตถุประสงค์

1. มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดวิธีปฏิบัติทางบัญชีสำหรับสินค้าคงเหลือประเด็นหลักของการบัญชีสำหรับสินค้าคงเหลือ คือ จำนวนต้นทุนที่จะรับรู้เป็นสินทรัพย์และยกยอดไปจนกว่าจะมีการรับรู้รายได้ที่สัมพันธ์กัน มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้กำหนดแนวปฏิบัติในการคำนวณหาต้นทุนของสินค้าคงเหลือและการรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในภายหลัง รวมทั้งการปรับลดมูลค่าสินค้าคงเหลือให้เท่ากับมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ นอกจากนี้มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ยังให้แนวทางเกี่ยวกับวิธีการคำนวณหาต้นทุนของสินค้าคงเหลืออีกด้วย

ขอบเขต

2. มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ถือปฏิบัติกับสินค้าคงเหลือทุกประเภทยกเว้น
 - 2.1 งานระหว่างก่อสร้างภายใต้สัญญาก่อสร้างซึ่งรวมถึงสัญญาการให้บริการที่เกี่ยวข้องโดยตรง (ดูมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 11 (ปรับปรุง 2552) เรื่อง สัญญาก่อสร้าง)
 - 2.2 เครื่องมือทางการเงิน (ดูมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 32 (ปรับปรุง 2552) เรื่อง การแสดงรายการเครื่องมือทางการเงิน (เมื่อมีการประกาศใช้) และมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 39 เรื่อง การรับรู้และการวัดมูลค่าเครื่องมือทางการเงิน (เมื่อมีการประกาศใช้))
 - 2.3 สินทรัพย์ชีวภาพที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางการเกษตรและผลิตผลทางการเกษตร ณ จุดเก็บเกี่ยว (ดูมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 41 เรื่อง เกษตรกรรม (เมื่อมีการประกาศใช้))
3. มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ไม่ถือปฏิบัติกับการวัดมูลค่าของสินค้าคงเหลือที่ถือไว้โดย
 - 3.1 ผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร ผลิตภัณฑ์จากป่า ผลิตผลทางการเกษตรภายหลังการเก็บเกี่ยว แร่ และผลิตภัณฑ์จากแร่ เนื่องจากสินค้าคงเหลือเหล่านั้นวัดมูลค่าด้วยมูลค่าสุทธิที่จะได้รับซึ่งเป็นวิธีที่ถือปฏิบัติกันอย่างแพร่หลายในอุตสาหกรรมเหล่านั้น เมื่อกิจการวัดมูลค่าสินค้าคงเหลือดังกล่าวด้วยมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ การเปลี่ยนแปลงในมูลค่าดังกล่าว จะรับรู้ในกำไรหรือขาดทุนในงวดที่มีการเปลี่ยนแปลงมูลค่านั้น
 - 3.2 นายหน้า-ผู้ค้าสินค้าโภคภัณฑ์ ซึ่งวัดมูลค่าสินค้าคงเหลือด้วยมูลค่ายุติธรรมหักต้นทุนในการขาย เมื่อสินค้าคงเหลือดังกล่าววัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมหักต้นทุนในการขาย โดยการเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมหักต้นทุนในการขายจะรับรู้ในกำไรหรือขาดทุนในงวดที่มีการเปลี่ยนแปลงมูลค่านั้น
4. สินค้าคงเหลือตามที่กล่าวไว้ในข้อ 3.1 ซึ่งวัดมูลค่าด้วยมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ ณ ขั้นตอนของการผลิตที่กำหนดไว้แน่นอน เช่น เมื่อเก็บเกี่ยวผลิตผลทางการเกษตร หรือเมื่อมีการสกัดแร่ได้แล้ว และมีความแน่นอนว่ากิจการจะสามารถขายสินค้าคงเหลือนั้นได้เนื่องด้วยการทำสัญญาซื้อขายล่วงหน้าไว้แล้ว หรือมีการประกันราคาโดยรัฐบาล หรือสินค้านั้นมีตลาดซื้อขายคล่องรองรับ และมี

ความเสี่ยงน้อยมากที่จะขายสินค้าคงเหลือนั้นไม่ได้ สินค้าคงเหลือดังกล่าวอยู่นอกเหนือขอบเขตของมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ เฉพาะในเรื่องข้อกำหนดเกี่ยวกับการวัดมูลค่า

5. นายหน้า-ผู้ค้า คือ ผู้ซึ่งซื้อหรือขายสินค้าโภคภัณฑ์เพื่อบุคคลอื่นหรือเพื่อตนเอง สินค้าคงเหลือที่กล่าวถึงในข้อ 3.2 โดยส่วนใหญ่เป็นสินค้าคงเหลือที่ได้มาโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อขายในอนาคต อันใกล้เพื่อที่จะได้รับกำไรจากการผันผวนของราคาหรือจากส่วนต่างของราคาซื้อขายของนายหน้า-ผู้ค้า ในกรณีที่สินค้าคงเหลือเหล่านั้นถูกวัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมหักต้นทุนในการขาย สินค้าคงเหลือดังกล่าวจะอยู่นอกเหนือขอบเขตของมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้เฉพาะในเรื่องข้อกำหนดเกี่ยวกับการวัดมูลค่า

คำนิยาม

6. คำศัพท์ที่ใช้ในมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้มีความหมายโดยเฉพาะดังนี้

สินค้าคงเหลือ	หมายถึง	สินทรัพย์ซึ่ง มีลักษณะใดลักษณะหนึ่งดังต่อไปนี้ 1) ถือไว้เพื่อขายตามลักษณะการประกอบธุรกิจตามปกติของกิจการ 2) อยู่ในระหว่างกระบวนการผลิตเพื่อให้เป็นสินค้าสำเร็จรูปเพื่อขาย 3) อยู่ในรูปของวัตถุดิบ หรือวัสดุที่มีไว้เพื่อใช้ในกระบวนการผลิตสินค้าหรือให้บริการ
มูลค่าสุทธิที่จะได้รับ	หมายถึง	ราคาโดยประมาณที่คาดว่าจะขายได้ตามลักษณะการประกอบธุรกิจตามปกติ หักด้วยประมาณการต้นทุนในการผลิตสินค้านั้นให้เสร็จและต้นทุนที่จำเป็นต้องจ่ายไปเพื่อให้ขายสินค้านั้นได้
มูลค่ายุติธรรม	หมายถึง	จำนวนเงินที่ผู้ซื้อและผู้ขายตกลงแลกเปลี่ยนสินทรัพย์ หรือจ่ายชำระหนี้สินในขณะที่ทั้งสองฝ่ายมีความรอบรู้และเต็มใจในการแลกเปลี่ยน และสามารถต่อรองราคากันได้อย่างเป็นอิสระ

7. มูลค่าสุทธิที่จะได้รับ หมายถึง จำนวนเงินสุทธิที่กิจการคาดว่าจะได้รับจากการขายสินค้าตามลักษณะการประกอบธุรกิจตามปกติของกิจการ มูลค่ายุติธรรมสะท้อนให้เห็นถึงจำนวนเงินซึ่งจะได้รับจากการแลกเปลี่ยนของสินค้าคงเหลือชนิดเดียวกันระหว่างผู้ซื้อและผู้ขายที่มีความรอบรู้ และเต็มใจในการแลกเปลี่ยนในตลาด มูลค่าสุทธิที่จะได้รับสะท้อนถึงมูลค่าเฉพาะของกิจการ ในขณะที่มูลค่ายุติธรรมไม่ได้สะท้อนถึงมูลค่าดังกล่าว มูลค่าสุทธิที่จะได้รับของสินค้าคงเหลืออาจจะไม่เท่ากับมูลค่ายุติธรรมหักต้นทุนในการขาย

8. สินค้าคงเหลือรวมถึงสินค้าที่ซื้อและถือไว้เพื่อขาย เช่น สินค้าที่ผู้ค้าปลีกซื้อและถือไว้เพื่อขาย หรือที่ดินและอสังหาริมทรัพย์อื่นที่ถือไว้เพื่อขาย สินค้าคงเหลือรวมถึงสินค้าสำเร็จรูปที่ผลิต หรือสินค้าระหว่างผลิตวัตถุดิบหรือวัสดุที่ถือไว้เพื่อรอที่จะใช้ในกระบวนการผลิต และในกรณีที่เป็นกิจการผู้ให้บริการ สินค้าคงเหลือจะรวมถึงต้นทุนงานให้บริการ (ตามที่กล่าวไว้ในย่อหน้าที่ 19) ซึ่งกิจการยังไม่ได้มีการรับรู้รายได้ที่เกี่ยวข้อง (ดูมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 18 (ปรับปรุง 2552) เรื่องรายได้ (เมื่อมีการประกาศใช้))

การวัดมูลค่าสินค้าคงเหลือ

9. สินค้าคงเหลือต้องวัดมูลค่าด้วยราคาทุนหรือมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ แล้วแต่มูลค่าใดจะต่ำกว่า ต้นทุนของสินค้าคงเหลือ
10. ต้นทุนของสินค้าคงเหลือต้องประกอบด้วยต้นทุนทั้งหมดในการซื้อ ต้นทุนแปลงสภาพ และต้นทุนอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นเพื่อให้สินค้าคงเหลือนั้นอยู่ในสถานที่และอยู่ในสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ต้นทุนในการซื้อ
11. ต้นทุนในการซื้อของสินค้าคงเหลือประกอบด้วย ราคาซื้อ อากรขาเข้า และภาษีอื่น (สุทธิจากจำนวนที่กิจการจะได้รับคืนในภายหลังจากหน่วยงานที่มีหน้าที่จัดเก็บภาษี) รวมทั้งค่าขนส่ง ค่าขนถ่าย และต้นทุนอื่น ๆ ซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับการได้มาซึ่งสินค้าสำเร็จรูป วัตถุดิบ และบริการ ในการคำนวณหาต้นทุนในการซื้อสินค้าให้นำส่วนลดการค้า เงินที่ได้รับคืนและรายการอื่น ๆ ที่คล้ายคลึงกันมาหักออกด้วย
- ต้นทุนแปลงสภาพ**
12. ต้นทุนแปลงสภาพของสินค้าคงเหลือ ประกอบด้วย ต้นทุนที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับสินค้าที่ผลิต เช่น ค่าแรงงานทางตรง รวมถึงค่าใช้จ่ายการผลิตทั้งส่วนที่คงที่ที่ปันส่วนอย่างเป็นระบบ และค่าใช้จ่ายการผลิตผันแปรซึ่งเกิดขึ้นเพื่อแปลงสภาพวัตถุดิบให้เป็นสินค้าสำเร็จรูป ค่าใช้จ่ายการผลิตคงที่ คือ ต้นทุนการผลิตทางอ้อมที่เกิดขึ้นในการผลิตโดยไม่สัมพันธ์กับปริมาณการผลิต เช่น ค่าเสื่อมราคา และค่าบำรุงรักษา อาคารโรงงานและอุปกรณ์โรงงาน และต้นทุนเกี่ยวกับฝ่ายจัดการโรงงานและการบริหารโรงงาน ค่าใช้จ่ายการผลิตผันแปร คือ ต้นทุนการผลิตทางอ้อมที่ผันแปรโดยตรงหรือค่อนข้างจะผันแปรโดยตรงกับปริมาณการผลิต เช่น วัตถุดิบทางอ้อม และค่าแรงงานทางอ้อม
13. การปันส่วนค่าใช้จ่ายการผลิตคงที่เข้าสู่ต้นทุนแปลงสภาพอ้างอิงจากฐานกำลังการผลิตปกติ กำลังการผลิตปกติ คือ การผลิตที่คาดว่าจะผลิตได้โดยเฉลี่ยในหลายช่วงเวลาหรือในหลายฤดูภายใต้สภาวะการผลิต โดยคำนึงถึงกำลังการผลิตที่สูญเสียอันเกิดจากการบำรุงรักษาตามแผนที่วางไว้ ระดับการผลิตที่เกิดขึ้นจริงอาจนำมาใช้ได้หากใกล้เคียงกับกำลังการผลิตปกติ จำนวนค่าใช้จ่ายคงที่ที่ปันส่วนเข้าแต่ละหน่วยการผลิตจะต้องไม่เพิ่มขึ้นแม้ว่าการผลิตจะลดต่ำลงหรือไม่มีการผลิต ค่าใช้จ่ายในการผลิตที่ไม่ได้ถูกปันส่วนให้รับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในงวดที่เกิดค่าใช้จ่ายนั้น ในช่วงเวลาที่มีการผลิตสูงผิดปกติ

จำนวนค่าใช้จ่ายคงที่ต่อหน่วยก็จะถูกปันส่วนเข้าสินค้าแต่ละหน่วยที่ผลิตน้อยลง เพื่อให้สินค้าคงเหลือมีมูลค่าสูงกว่าต้นทุน ค่าใช้จ่ายการผลิตผันแปรจะปันส่วนเข้าสินค้าแต่ละหน่วยที่ผลิตตามต้นทุนการผลิตที่ใช้จริง

14. ในกระบวนการผลิตหนึ่งอาจมีการผลิตผลิตภัณฑ์พร้อมกันมากกว่าหนึ่งชนิด เช่น กรณีที่มีการผลิตผลิตภัณฑ์ร่วมหรือกรณีที่มีผลิตภัณฑ์หลักและผลิตภัณฑ์พลอยได้ หากต้นทุนแปลงสภาพของแต่ละผลิตภัณฑ์ไม่อาจระบุแยกกันได้อย่างชัดเจน ก็ให้ใช้เกณฑ์การปันส่วนที่สมเหตุสมผลและสม่ำเสมอ ตัวอย่างของเกณฑ์ที่ใช้ในการปันส่วน เช่น การใช้มูลค่าขายของแต่ละผลิตภัณฑ์ ณ ขั้นตอนการผลิตที่สามารถแยกผลิตภัณฑ์ได้อย่างชัดเจน หรือเมื่อการผลิตเสร็จสิ้นเป็นเกณฑ์สำหรับผลิตภัณฑ์พลอยได้ ซึ่งโดยส่วนใหญ่มีลักษณะที่ไม่เป็นสาระสำคัญ มักจะวัดมูลค่าโดยใช้มูลค่าสุทธิที่จะได้รับและนำมูลค่าดังกล่าวไปหักจากต้นทุนของผลิตภัณฑ์หลัก ดังนั้น มูลค่าตามบัญชีของผลิตภัณฑ์หลักจึงไม่แตกต่างอย่างเป็นสาระสำคัญจากต้นทุนของผลิตภัณฑ์หลัก

ต้นทุนอื่น ๆ

15. ต้นทุนอื่นที่จะนำไปรวมในต้นทุนสินค้าคงเหลือได้ หากเป็นต้นทุนที่เกิดขึ้นเพื่อทำให้สินค้าคงเหลืออยู่ในสถานที่และสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน เช่น อาจเป็นการเหมาะสมที่จะนำค่าใช้จ่ายที่ไม่ได้เกิดขึ้นจากการผลิตหรือต้นทุนในการออกแบบผลิตภัณฑ์สำหรับลูกค้ารายใดรายหนึ่งโดยเฉพาะไปรวมเป็นต้นทุนของสินค้าคงเหลือนั้น
16. ตัวอย่างของต้นทุนที่ไม่นำมารวมเป็นต้นทุนสินค้าคงเหลือและให้รับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในงวดที่เกิดขึ้น เช่น
- 16.1 วัตถุประสงค์ ค่าแรงงานหรือค่าใช้จ่ายการผลิตอื่นที่สูญเสียเกินกว่าปกติ
 - 16.2 ต้นทุนในการเก็บรักษาสินค้า เว้นแต่เป็นต้นทุนที่จำเป็นในกระบวนการผลิตก่อนจะถึงขั้นตอนการผลิตถัดไป
 - 16.3 ค่าใช้จ่ายในการบริหารที่ไม่เกี่ยวกับการทำให้สินค้าอยู่ในสถานที่และอยู่ในสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน
 - 16.4 ต้นทุนในการขาย
17. ในบางสถานการณ์กิจการอาจนำต้นทุนการกักขังมารวมเป็นต้นทุนของสินค้าคงเหลือได้ หากเป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 23 (ปรับปรุง 2552) เรื่อง ต้นทุนการกักขัง
18. กิจการอาจจะซื้อสินค้าโดยมีการจ่ายชำระเงินนานเกินกว่าระยะเวลาที่ได้รับสินเชื่อตามปกติ ในกรณีดังกล่าวผลต่างระหว่างจำนวนเงินที่จ่ายจริงกับราคาซื้อที่ต้องจ่ายภายใต้เงื่อนไขการให้สินเชื่อตามปกติ ให้รับรู้เป็นดอกเบี้ยจ่ายตลอดระยะเวลาการจัดหาเงิน

ต้นทุนของสินค้าคงเหลือของผู้ให้บริการ

19. ในกรณีที่ผู้ให้บริการมีสินค้าคงเหลือให้วัดมูลค่าสินค้าดังกล่าวด้วยต้นทุนในการผลิต ต้นทุนดังกล่าวโดยส่วนใหญ่ประกอบด้วย ค่าแรงงาน และต้นทุนอื่นที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับการให้บริการ ซึ่งรวมถึงบุคลากรที่ควบคุมและดูแล และต้นทุนที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการ ส่วนค่าแรงงาน และต้นทุนอื่นที่เกี่ยวข้องกับการขายและการบริหารบุคลากรทั่วไปจะไม่รวมเป็นต้นทุนงาน ให้บริการ แต่ให้รับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในงวดที่เกิดขึ้น ต้นทุนของสินค้าคงเหลือของผู้ให้บริการไม่รวมถึงกำไร หรือค่าใช้จ่ายที่ไม่เกี่ยวข้องซึ่งมักนำมาใช้เป็นปัจจัยหนึ่งในการคิดค่าบริการของผู้ให้บริการ

ต้นทุนของผลผลิตทางการเกษตรที่เก็บเกี่ยวจากสินทรัพย์ทางชีวภาพ

20. ตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 41 เรื่อง เกษตรกรรม (เมื่อมีการประกาศใช้) สินค้าคงเหลือที่เป็นผลผลิตทางการเกษตรซึ่งเก็บเกี่ยวจากสินทรัพย์ชีวภาพจะวัดมูลค่าเมื่อรับรู้รายการเริ่มแรกด้วยมูลค่ายุติธรรม หักต้นทุนในการขาย ณ จุดเก็บเกี่ยว มูลค่าดังกล่าวให้ถือเป็นต้นทุนของสินค้าคงเหลือตามมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้

เทคนิคสำหรับการวัดมูลค่าของต้นทุนสินค้าคงเหลือ

21. เทคนิคสำหรับการวัดมูลค่าของต้นทุนสินค้าคงเหลือ เช่น วิธีต้นทุนมาตรฐานหรือวิธีราคาขายปลีก อาจนำมาใช้เพื่อความสะดวก หากวิธีการประมาณต้นทุนดังกล่าวให้ผลใกล้เคียงกับต้นทุนจริง ต้นทุนมาตรฐานกำหนดจากการใช้วัตถุดิบ วัสดุโรงงาน ค่าแรงงาน ประสิทธิภาพและการใช้กำลังการผลิตในระดับปกติ ต้นทุนมาตรฐานต้องมีการทบทวนอยู่เสมอและปรับปรุงเมื่อจำเป็นเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน
22. วิธีราคาขายปลีกมักจะใช้กับอุตสาหกรรมค้าปลีกเพื่อวัดมูลค่าต้นทุนสินค้าคงเหลือประเภทที่มีกำไรใกล้เคียงกันและมีการเปลี่ยนแปลงชนิดสินค้าเป็นจำนวนมากอย่างรวดเร็วซึ่งในทางปฏิบัติไม่อาจใช้วิธีการต้นทุนอื่นได้ ต้นทุนของสินค้าคงเหลือนี้สามารถคำนวณหาได้โดยใช้มูลค่าขายของสินค้า หักด้วยอัตราร้อยละของกำไรขั้นต้นที่เหมาะสม อัตรากำไรขั้นต้นนี้ต้องคำนึงถึงสินค้าคงเหลือที่มีการลดราคาให้ต่ำกว่าราคาขายเดิม โดยปกติมักจะใช้อัตราร้อยละถั่วเฉลี่ยของแผนกขายปลีก แต่ละแผนก

การคำนวณต้นทุน

23. ต้นทุนสินค้าคงเหลือของแต่ละรายการ ซึ่งโดยปกติไม่อาจสับเปลี่ยนกันได้ หรือเป็นสินค้าหรือบริการ ที่ผลิตขึ้นและแยกต่างหากไว้สำหรับโครงการหนึ่งโครงการใดโดยเฉพาะต้องคำนวณโดยใช้วิธีราคาเจาะจง
24. ต้นทุนตามวิธีราคาเจาะจงเป็นวิธีการบันทึกต้นทุนที่เจาะจงได้ในสินค้าคงเหลือแต่ละรายการ วิธีนี้จึงเหมาะที่จะใช้สำหรับสินค้าที่แยกไว้สำหรับโครงการหนึ่งโครงการใดโดยเฉพาะ โดยไม่คำนึงว่าสินค้าคงเหลือดังกล่าวจะซื้อหรือผลิตขึ้นเอง อย่างไรก็ตาม การบันทึกต้นทุนตามวิธีราคาเจาะจงจะไม่เหมาะสมหากสินค้าคงเหลือมีจำนวนรายการมากและโดยปกติมีลักษณะสับเปลี่ยนกันได้ ในสถานการณ์เช่นนี้

วิธีที่เลือกตราสินค้าคงเหลือรายการที่เหลือ อาจเป็นช่องทางการกำหนดผลกระทบของกำไรหรือขาดทุน
ได้ล่วงหน้า

25. ต้นทุนสินค้าคงเหลือนอกจากที่กล่าวในย่อหน้า 23 ต้องคำนวณมูลค่าโดยวิธีเข้าก่อนออกก่อน หรือวิธีถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก กิจการต้องใช้วิธีการคำนวณมูลค่าด้วยวิธีเดียวกันสำหรับสินค้าคงเหลือทุกชนิดที่มีลักษณะและการใช้คล้ายคลึงกัน สำหรับสินค้าคงเหลือที่มีลักษณะและการใช้ต่างกัน อาจใช้วิธีคำนวณต้นทุนที่ต่างกันไปได้หากเหมาะสม
26. ตัวอย่างเช่น สินค้าคงเหลือของส่วนงานปฏิบัติการหนึ่งอาจมีการใช้สินค้าคงเหลือชนิดเดียวกันที่แตกต่างไปจากส่วนงานปฏิบัติการอีกแห่งหนึ่ง อย่างไรก็ตาม ความแตกต่างทางด้านสถานที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของสินค้าคงเหลือ (หรือภายใต้ข้อกำหนดทางภาษีต่างๆ) ไม่ใช่เหตุผลที่เพียงพอที่จะใช้วิธีการคำนวณต้นทุนที่แตกต่างกัน
27. วิธีเข้าก่อนออกก่อนมีข้อสมมติฐานว่า สินค้าคงเหลือรายการที่เข้ามาหรือผลิตขึ้นก่อนจะขายออกไปก่อน จึงเป็นผลให้สินค้าคงเหลือรายการที่เหลืออยู่ ณ วันสิ้นงวดเป็นสินค้าที่เข้ามาหรือผลิตขึ้นในครั้งหลังสุด สำหรับวิธีถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก ต้นทุนสินค้าคงเหลือแต่ละรายการจะกำหนดจากการถัวเฉลี่ยต้นทุนของสินค้าที่เหมือนกัน ณ วันต้นงวดกับต้นทุนของสินค้าที่เหมือนกันที่เข้ามา หรือผลิตขึ้นในระหว่างงวด ซึ่งวิธีการคำนวณต้นทุนถัวเฉลี่ยอาจคำนวณเป็นระยะๆ ไปหรือคำนวณทุกครั้งที่ได้รับสินค้า ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ของกิจการ

มูลค่าสุทธิที่จะได้รับ

28. ต้นทุนของสินค้าคงเหลืออาจจะไม่ได้รับคืนถ้าสินค้าคงเหลือเหล่านั้นเกิดความเสียหาย หรือเกิดความล้าสมัย บางส่วนหรือทั้งหมด หรือราคาขายลดลง ต้นทุนของสินค้าคงเหลืออาจจะไม่ได้รับคืนหากประมาณการต้นทุนในการทำให้เสร็จหรือประมาณการต้นทุนที่เกิดขึ้นเพื่อทำให้สินค้าขายได้เพิ่มขึ้น การตราสินค้าคงเหลือลดลงจากราคาทุนให้เท่ากับมูลค่าสุทธิที่จะได้รับสอดคล้องกับแนวความคิดที่ว่าสินทรัพย์ ไม่ควรแสดงมูลค่าตามบัญชีที่สูงกว่ามูลค่าที่คาดว่าจะได้รับจากการขายหรือประโยชน์ที่จะได้รับจากการใช้
29. การลดมูลค่าของสินค้าคงเหลือลงให้เท่ากับมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ มักพิจารณาจากสินค้าแต่ละรายการ แต่ในบางสถานการณ์ อาจพิจารณาจากกลุ่มสินค้าที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันหรือมีความเกี่ยวพันกัน โดยอาจเป็นกรณีสินค้าที่มีความเกี่ยวข้องกับสายผลิตภัณฑ์เดียวกันที่มีวัตถุประสงค์หรือการใช้ประโยชน์สูงสุดท้ายเหมือนกัน หรือมีการผลิตหรือขายในพื้นที่ทางภูมิศาสตร์เดียวกัน และในทางปฏิบัติไม่สามารถแยกจากรายการอื่นในสายผลิตภัณฑ์เดียวกันได้ อย่างไรก็ตาม การไม่เหมาะสมที่จะปรับลดมูลค่าสินค้าลงโดยใช้เกณฑ์การจัดประเภทของสินค้าคงเหลือ เช่น สินค้าคงเหลือสำเร็จรูป หรือสินค้าคงเหลือทุกประเภทในส่วนงานปฏิบัติการใดส่วนงานปฏิบัติการหนึ่ง โดยทั่วไปผู้ให้บริการมักคำนวณต้นทุนแยกตามการให้บริการแต่ละงาน ซึ่งใช้กำหนดค่าบริการตามงานนั้น ดังนั้น ต้นทุนสำหรับงานให้บริการให้พิจารณาแยกตามงานแต่ละงาน

30. ประมาณการมูลค่าสุทธิที่จะได้รับให้อ้างอิงกับหลักฐานเกี่ยวกับจำนวนเงินที่คาดว่าจะได้รับจากสินค้าคงเหลือซึ่งเชื่อถือได้มากที่สุดในขณะที่ประมาณมูลค่า ประมาณการดังกล่าวให้พิจารณาการเปลี่ยนแปลงของราคาหรือต้นทุนที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นภายหลังวันสิ้นงวดซึ่งยืนยันว่าสถานการณ์นั้นได้ปรากฏอยู่แล้ว ณ วันสิ้นงวด
31. ในการประมาณมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ ให้พิจารณาถึงวัตถุประสงค์ของกิจการในการถือครองสินค้าคงเหลือด้วยตัวอย่างเช่น มูลค่าสุทธิที่จะได้รับของสินค้าคงเหลือที่กิจการถือไว้เพื่อขายหรือให้บริการตามสัญญาที่แน่นอน ให้ถือตามราคาที่กำหนดไว้ในสัญญานั้น หากจำนวนตามสัญญาการขายนั้นมีน้อยกว่าปริมาณสินค้าคงเหลือที่ถือครองไว้ มูลค่าสุทธิที่จะได้รับของสินค้าคงเหลือส่วนที่เกินกว่าปริมาณในสัญญาให้ถือตามราคาขายโดยทั่วไป กิจการอาจต้องบันทึกประมาณการหนี้สินจากปริมาณสินค้าคงเหลือตามสัญญาขายที่แน่นอนส่วนที่เกินปริมาณสินค้าคงเหลือที่ถือไว้หรือที่เกิดจากสัญญาซื้อที่แน่นอนของกิจการ ประมาณการหนี้สินดังกล่าวให้ปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 37 (ปรับปรุง 2552) เรื่อง ประมาณการหนี้สิน หนี้สินที่อาจจะเกิดขึ้น และสินทรัพย์ที่อาจจะเกิดขึ้น
32. กิจการต้องไม่ปรับมูลค่าวัตถุดิบหรือวัสดุอื่นที่ถือไว้เพื่อใช้ในการผลิตสินค้าให้ลดต่ำกว่าราคาทุน ถ้าสินค้าสำเร็จรูปที่ผลิตจากวัตถุดิบหรือวัสดุนั้นคาดว่าจะขายได้ในราคาเท่ากับหรือสูงกว่าราคาทุน อย่างไรก็ตาม เมื่อการที่ราคาวัตถุดิบลดลงเป็นข้อบ่งชี้ว่า ต้นทุนของสินค้าสำเร็จรูปนั้นสูงกว่ามูลค่าสุทธิที่จะได้รับ กิจการต้องปรับลดมูลค่าวัตถุดิบให้ลดลงเท่ากับมูลค่าสุทธิที่ได้รับ ในสถานการณ์เช่นนี้ ต้นทุนเปลี่ยนแทนของวัตถุดิบอาจจะเป็นมูลค่าที่ดีที่สุดในการกำหนดมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ
33. กิจการต้องประเมินมูลค่าสุทธิที่จะได้รับใหม่ในแต่ละรอบระยะเวลาถัดไป เมื่อสถานการณ์ที่ทำให้มีการปรับลดมูลค่าสินค้าคงเหลือให้ต่ำกว่าราคาทุนหมดไป หรือเมื่อมีหลักฐานที่ชัดเจนว่ามูลค่าสุทธิที่จะได้รับเพิ่มขึ้นเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ ให้กิจการบันทึกกลับรายการ ปรับลดมูลค่าของสินค้าคงเหลือ (ได้ไม่เกินจำนวนของมูลค่าที่ปรับลดเดิม) เพื่อให้มูลค่าตามบัญชีใหม่แสดงมูลค่าด้วยราคาทุนหรือมูลค่าสุทธิที่จะได้รับที่ปรับปรุงใหม่แล้วแต่จำนวนใดจะต่ำกว่า ตัวอย่างของกรณีนี้ เช่น การที่สินค้าคงเหลือรายการหนึ่งยกมาในงวดบัญชีถัดมาด้วยมูลค่าสุทธิที่จะได้รับเนื่องจากราคาขายลดลง และยังไม่ได้ขายออกไปแต่ต่อมาราคาขายได้เพิ่มขึ้น

การรับรู้เป็นค่าใช้จ่าย

34. เมื่อมีการขายสินค้าคงเหลือออกไป มูลค่าตามบัญชีของสินค้านั้นต้องรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในงวดที่มีการรับรู้รายได้ที่เกี่ยวข้อง มูลค่าที่ลดลงของสินค้าคงเหลือเนื่องจากการปรับมูลค่าให้เท่ากับมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ รวมทั้งผลขาดทุนทั้งหมดที่เกี่ยวกับสินค้าคงเหลือต้องบันทึกเป็นค่าใช้จ่ายในงวดที่ปรับมูลค่าสินค้าให้ลดลงหรือมีผลขาดทุนเกิดขึ้น จำนวนที่เกิดจากการกลับรายการปรับลดมูลค่าสินค้าคงเหลือที่เกิดจากการเพิ่มขึ้นของมูลค่าสุทธิที่จะได้รับต้องรับรู้โดยนำไปหักจากมูลค่าของสินค้าคงเหลือที่รับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในงวดบัญชีที่มีการกลับรายการดังกล่าว

35. สิ้นค้าบางส่วนอาจถูกป็นส่วนไปยังบัญชีสินทรัพย์อื่น เช่น สิ้นค้าที่ใช้เป็นส่วนประกอบของที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ที่สร้างขึ้นเอง สิ้นค้าคงเหลือที่ป็นส่วนไปยังสินทรัพย์ประเภทอื่นในลักษณะนี้ให้รับรู้เป็นค่าใช้จ่ายตามอายุการให้ประโยชน์ของสินทรัพย์นั้น

การเปิดเผยข้อมูล

36. กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลทุกข้อต่อไปนี้ในงบการเงิน
- 36.1 นโยบายการบัญชีที่ใช้ในการวัดมูลค่าสินค้าคงเหลือ และวิธีที่ใช้คำนวณราคาทุน
 - 36.2 มูลค่าตามบัญชีรวมของสินค้าคงเหลือและมูลค่าตามบัญชีของสินค้าคงเหลือแต่ละประเภทจำแนกตามความเหมาะสมของแต่ละกิจการ
 - 36.3 มูลค่าตามบัญชีของสินค้าคงเหลือที่แสดงด้วยมูลค่ายุติธรรมหักต้นทุนในการขาย
 - 36.4 มูลค่าของสินค้าคงเหลือที่รับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในงวดบัญชีนั้น
 - 36.5 มูลค่าของสินค้าคงเหลือที่ปรับลดลงที่รับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในงวดบัญชีนั้นตามข้อกำหนดในย่อหน้าที่ 34
 - 36.6 มูลค่าการกลับรายการปรับลดมูลค่าสินค้าคงเหลือ ซึ่งกิจการรับรู้โดยนำไปหักจากมูลค่าของสินค้าคงเหลือที่รับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในงวดบัญชีตามข้อกำหนดในย่อหน้าที่ 34
 - 36.7 เหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่ทำให้มีการกลับรายการปรับลดมูลค่าสินค้าตามย่อหน้าที่ 34
 - 36.8 มูลค่าตามบัญชีของสินค้าคงเหลือที่ใช้เป็นหลักประกันหนี้สิน
37. ข้อมูลเกี่ยวกับมูลค่าตามบัญชีของสินค้าคงเหลือที่จำแนกตามประเภทของสินค้าตลอดจนการเปลี่ยนแปลงสินค้าคงเหลือประเภทดังกล่าวที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงิน โดยทั่วไปสินค้าคงเหลือจะถูกจัดประเภทเป็นสินค้าที่มีไว้เพื่อขาย สินค้าสำเร็จรูป สินค้าระหว่างทำ วัตถุดิบและวัสดุการผลิตสำหรับสินค้าคงเหลือของผู้ให้บริการ อาจแสดงเป็นงานระหว่างทำ
38. มูลค่าสินค้าคงเหลือที่รับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในระหว่างงวด ซึ่งโดยส่วนใหญ่หมายถึงต้นทุนขาย ประกอบด้วยต้นทุนทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับการวัดมูลค่าของสินค้าที่ขายไป และค่าใช้จ่ายในการผลิตที่ไม่จัดสรรและต้นทุนการผลิต ส่วนที่สูญเสียเกินปกติ ในบางสถานการณ์กิจการอาจมีเหตุผลในการรวมต้นทุนอื่นๆ เข้าไปด้วย เช่น ต้นทุนในการจัดจำหน่ายสินค้า
39. บางกิจการรายงานกำไรหรือขาดทุนในรูปแบบที่มีผลให้จำนวนที่เปิดเผยแตกต่างไปจากต้นทุนของสินค้าที่รับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในระหว่างงวด ภายใต้รูปแบบนี้กิจการจะนำเสนอการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายโดยจำแนกตามลักษณะค่าใช้จ่าย ในกรณีนี้ กิจการจะเปิดเผยต้นทุนที่รับรู้เป็นค่าใช้จ่ายสำหรับวัตถุดิบและวัสดุสิ้นเปลือง ต้นทุนแรงงาน และต้นทุนอื่นพร้อมกับมูลค่าการเปลี่ยนแปลงสุทธิของสินค้าคงเหลือสำหรับงวดนั้น

วันถือปฏิบัติ

40. มาตรฐานการบัญชีนี้ให้ถือปฏิบัติกับงบการเงินสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2554 เป็นต้นไป ทั้งนี้ สนับสนุนให้นำไปใช้ก่อนวันถือปฏิบัติ หากกิจการนำมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ไปถือปฏิบัติสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มก่อนวันที่ 1 มกราคม 2554 กิจการต้องเปิดเผยข้อเท็จจริงดังกล่าวด้วย

การยกเลิกมาตรฐานการบัญชี

41. มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ให้ใช้แทนมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 2 (ปรับปรุง 2550) เรื่อง สินค้าคงเหลือ
42. (ย่อหน้านี้ไม่เกี่ยวข้อง)

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์